

Pávai István:
Bözödi György és Lajtha erdélyi gyűjtései¹

Az előadás Bözödi György erdélyi író, történész, szociográfus és folklorista, valamint Lajtha László szakmai kapcsolatát tárja fel különböző erdélyi archívumokból összegyűjtött dokumentumok, levelek és a Bözödivel 1981-ben készített interjú alapján.

Az előadás első része bemutatja Lajtha érdeklődését az erdélyi, kezdetben különösen a székelyföldi és a kalotaszegi népzene iránt, amely több erdélyi gyűjtőutat eredményezett. Ezeket követően az 1930-as évek második felében Budapesten a Magyar Rádió stúdiójában készített úgynevezett Pátria-felvételek idején is volt alkalma találkozni erdélyi adatközlőkkel. Bár Moldvába nem jutott el, fontosnak tartotta az ottani magyarság népzenejének gyűjtését is. Erről tanúskodik az előadásban bemutatott levelezése Lükő Gáborral és Constantin Brăiloiuval. Az 1940-es évek elején ismét lehetősége nyílt Erdélybe utazni. Ekkor fedezte fel a mezőségi népzene, és ekkor került kapcsolatba Bözödi Györggyel. A vele folytatott levelezés, Bözödi korabeli sajtóközleményei és az említett interjúban felelevenített Bözödi- emlékek alapján árnyaltabb kép rajzolódik ki Lajthának ebben az időszakban Udvarhelyszéken és Marosszéken végzett gyűjtőútjairól. Levelezésük a háború után is folytatódott, amelyből többek között az is kiderül, hogy Lajtha népi témájú operához kért Bözöditől forgatókönyvet, de ez a tervük az akkori politikai helyzet miatt nem valósulhatott meg.

¹ A Lajtha László halálának 50. évfordulója tiszteletére rendezett konferencián, 2013. február 16-án elhangzott előadás absztraktja.